

LÀNG UNG THƯ Ở TRUNG QUỐC

Xiong Demin có thể không bao giờ hình dung được rằng khu mỏ nơi ông làm việc trong 32 năm qua lại có thể khiến hàng trăm người dân trong làng bị nhiễm độc, và khiến cả hai vợ chồng ông mắc ung thư.

Xiong, 71 tuổi, là một thợ cơ khí nghỉ hưu, từng làm việc cho một khu mỏ ở làng Heshan, thuộc tỉnh Hồ Nam. Xiong và vợ là Wen Jin'e đều mắc bệnh ung thư, ảnh hưởng từ tình trạng ô nhiễm arsen (thạch tín) do hoạt động khai thác mỏ và chế biến hùnghoàng, một loại khoáng kết hợp giữa lưu huỳnh và arsen.

"Bà ấy và tôi thức dậy mỗi ngày chỉ để chờ chết. Chúng tôi không thể làm gì, không có hy vọng nào cả", ông Xiong nói, đoạn cởi bỏ chiếc áo bên ngoài để lộ những tổn thương do ung thư trên bụng, lưng và chân.

Các khối u trên bàn tay của một Qin Zhengyu, một bệnh nhân ung thư da ở làng Heshan. (Ảnh: Reuters)

Ông Xiong từng trải qua một ca phẫu thuật ung thư da vào năm 2012, sau đó được chẩn đoán sang ung thư phổi. Trước đó một năm, bà Wen, người thường sử dụng nguồn nước sông ô nhiễm để giặt giũ, được phát hiện mắc bệnh ung thư da.

Cặp vợ chồng nhận được khoản tiền hỗ trợ 10.000 nhân dân tệ (khoảng 1.600 USD) từ chính quyền địa phương để chữa bệnh. Tuy nhiên, số tiền này thậm chí không đủ để chi trả cho một đợt điều trị hóa trị và xạ trị. Để điều trị bệnh, ông bà phải sử dụng hết số tiền tiết kiệm trong nhiều năm. Vì không đủ khả năng chi trả điều trị nội trú, ông bà Xiong hiện vẫn sống trong một căn nhà hai gian không có đồ đạc gì đáng tiền.

Cũng giống như nhiều thanh niên khác trong làng, con trai và con gái của ông Xiong đều đã rời làng để tránh nguy cơ ô nhiễm và ung thư.

Arsen và các hợp chất arsen vô cơ thường được dùng để sản xuất thuốc diệt cỏ, chất bảo quản gỗ và ứng dụng trong ngành công nghiệp luyện kim. Theo Tổ chức Y tế Thế giới, chúng được xếp vào nhóm chất hóa học nguy hiểm và gây ung thư ở người tại các cơ quan như da, phổi hay bàng quang.

Các nhà máy hóa chất và khai thác mỏ mọc lên như nấm ở những khu vực giàu hùnghoàng ở quanh làng Heshan từ những năm 1950. Kể từ năm 2001, những nhà máy này đều phải đóng cửa và ngưng hoạt động vì gây ô nhiễm nghiêm trọng. Tuy nhiên, khói bụi và ảnh hưởng từ chất arsen vẫn còn hiện diện tại đây, phá hủy mùa màng và gây độc hại với con người.

Gong Zhaoyuan, 69 tuổi, với các tổn thương da và mụn nhọt trên cơ thể. Ông là một trong nhiều người dân trong làng bị ung thư da.

Năm 2010, có 167 người dân làng Heshan chết vì ung thư, ảnh hưởng từ ô nhiễm arsen; 190 người khác mắc bệnh ung thư từ nguyên nhân tương tự. Người dân trong làng đã viết thư kiến nghị gửi chính quyền địa phương, yêu cầu được bồi thường và hỗ trợ.

Theo bà Wen, kết quả kiểm tra hồi cuối năm ngoái cho thấy có hơn 200 người dân trong làng có kết quả dương tính với chất độc arsen. Một quan chức có tên là Tan ở cơ quan quản lý địa phương đã từ chối đưa ra bình luận khi được phỏng vấn qua điện thoại.

Trong dữ liệu nghiên cứu từ những năm 1990, nồng độ arsen ở khu vực mỏ gần Heshan cao gấp 15 lần so mức tiêu chuẩn an toàn đối với đất nông nghiệp của chính phủ Trung Quốc. Cây lúa không thể mọc và phát triển vì nồng độ arsen cao trong nước. Nước mưa làm xói mòn đất và trôi

nhiều loại chất ô nhiễm vào cánh đồng, khiến nhiều loại cây trồng khác không thể sống sót.

"Chúng tôi sẽ chỉ biết chờ đợi cho đến khi nào còn có thể. Chúng tôi không có nhiều tiền để chi trả tiền thuốc. Tôi đã mua vài viên thuốc ngủ. Tôi chỉ không muốn chết quá đau đớn khi điều gì đến sẽ đến", bà Wen nói.

Trung Quốc có nhiều ngôi làng được gọi là làng ung thư, chủ yếu do ảnh hưởng từ ô nhiễm hóa chất công nghiệp. Chính quyền khẳng định luôn sẵn sàng và tận tâm trong hoạt động bảo vệ môi trường. Tuy nhiên, thuế thu từ các nhà máy gây ô nhiễm thường là nguồn thu nhập chủ yếu của họ.